

Liikenne- ja viestintäministeriön lausunto hallintovaliokunnalle hallituksen esityksestä uutta rahapelijärjestelmää koskevaksi lainsäädännöksi (HE 16/2025 vp)

Eduskunnan hallintovaliokunta on pyytänyt liikenne- ja viestintäministeriöltä kirjallista asiantuntijalausuntoa otsikon hallituksen esitykseen liittyen. Kuulemisen teemana on muun muassa lainvastaisen sisällön poistamisen näkökulma ja ministeriön asiantuntijalausunto keskittyy mainittuun teemaan. Liikenne- ja viestintäministeriö kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa ja esittää kunnioittavasti lausuntonaan seuraavaa:

Lain vastaisen sisällön poistamisen osalta merkityksellinen on hallituksen esityksen 1. lakiehdotuksen 78 § koskien poistomääräystä. Mainitun pykälän mukaan valvontaviranomainen voi, jos se on välttämätöntä rahapelilain vastaisen toiminnan lopettamiseksi, määrätä palveluntarjoajan poistamaan rahapelien toimeenpanoa tai markkinointia koskevaa verkkosisältöä (1 momentin 1 kohta). Samalla perusteella valvontaviranomainen voi määrätä verkkotunnusrekisterin ylläpitäjän tai verkkotunnusvälittäjän poistamaan verkkotunnuksen verkkotunnusrekisteristä (1 momentin 2 kohta). Poistomääräystä voidaan tehostaa uhkasakolla (4 momentti) ja poistomääräyksen rikkomisesta tai laiminlyönnistä voidaan määrätä seuraamusmaksu (84 §:n 2 momentti). Pykälän 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettu palveluntarjoaja on säännöskohtaisten perustelujen mukaan laaja käsite ja palveluntarjoajalla voidaan tarkoittaa esimerkiksi internetyhteyspalveluntarjoajaa, säilytyspalvelun tai alustapalvelun tarjoajaa sekä teleyrityksiä tai muuten tiedon julkaisusta, välittämisestä tai sen verkossa esilläolosta vastaavia toimijoita. Säännöskohtaisissa perusteluissa edelleen kerrotaan, että lähtökohtana säännöksessä on, että toimivaltaisen viranomaisen päätös voi kohdistua tahoihin, joilla on tosiasiallinen mahdollisuus säännöksessä mainittujen keinojen käyttöön, minkä vuoksi kyseeseen tulevia palveluntarjoajia ei ole tarkoituksenmukaista määritellä tyhjentävästi.

Poistomääräystä koskevan 78 §:n 1 momentin 1 kohdan osalta ministeriö tuo esiin, ettei internetyhteyttä tarjoavan teleyrityksen ole mahdollista poistaa säännöksessä tarkoitettulla tavalla verkkosisältöä, vaan teleyritys voi ainoastaan estää käyttäjien pääsyn kyseiseen sisältöön. Pääsyn estämisessä on kyse verkkoliikenteen estämisestä, jonka osalta hallituksen esityksessä on nimenomaisesti todettu, ettei esitys sisällä tällaisia säännöksiä, niin DNS-estojen kuin muidenkaan vaihtoehtoisten verkkoliikenteen estämistapojen osalta (mm. s. 225–227, 269, 392 ja 425). Koska hallituksen esityksessä ei sen yleisperustelujen mukaan ole tarkoitettu säädettävän verkkoliikenteen estämisestä, katsoo ministeriö, että poistomääräystä koskevasta 78 §:stä tulisi rajata pois internetyhteyspalveluntarjoajat tai yleisesti teleyritykset esimerkiksi täsmentämällä pykälän 1 momentin 1 kohtaa seuraavasti ”määrätä *muun* palveluntarjoajan *kuin teleyrityksen* poistamaan...”. Mikäli poistomääräystä koskeva päätös on tarkoitettu voitavan kohdistaa myös internetyhteyspalvelua tarjoavalle teleyritykselle ja jos siten tosiasiaa on tarkoitettu säädettävän verkkoliikenteen estämisestä, tulisi ministeriön näkemyksen mukaan DNS-estojen pitää riittävinä. DNS-estossa kyseinen verkkotunnus poistetaan teleyrityksen nimipalvelimelta. Verkkoliikenteen estäminen ei kuitenkaan säännöksen sanamuodon mukaisesti poista sisältöä verkosta vaan

ainoastaan hankaloittaa siihen pääsemistä. Koska poistomääräykseen liittyy sakon ja seuraamusmaksun uhka, on epäselvyys siitä, mihin tahoon määräys voidaan kohdistaa ja mitkä toimet ovat riittäviä veloitteen täyttämiseksi, erityisen ongelmallinen. Ministeriö pitää keskeisenä hallituksen esityksessä esiin tuotua lähtökohtaa siitä, että päätös tulisi kohdistaa siihen tahoon, jolla on tosiasiallinen mahdollisuus sisällön poistamiseen.

Ministeriö huomioi, että rahapelilain 78 §:n mukainen päätös on EU:n digipalveluasetuksen (DSA, (EU) 2022/2065) 9 artiklassa tarkoitettu määräys toteuttaa toimia laitonta sisältöä vastaan. DSA koskee verkon välityspalvelujen, kuten internetyhteyspalvelujen ja säilytyspalvelujen (esim. pilvipalvelut ja verkkoalustan palvelut) toimintaa ja se on kansallisesti toimeenpantu lailla verkon välityspalvelujen valvonnasta (18/2024). Valvontaviranomaisen on laadittava välityspalvelun tarjoajalle osoitettava rahapelilain 78 §:ssä tarkoitettu poistomääräys DSA:n 9 artiklan 2 kohdan mukaisesti verkon välityspalvelujen valvonnasta annetun lain 28 §:n nojalla. DSA:n 9 artiklan 2 kohdan mukaan määräyksessä tulee olla muun muassa perustelut sisällön laittomuudelle, selkeä tieto laittoman sisällön tunnistamiseksi ja paikantamiseksi sekä määräyksen alueellinen soveltamisala. DSA:n suoraan sovellettavan sääntelyn nojalla valvontaviranomaisen on toimitettava määräys ja välityspalvelun tarjoajalta saadut tiedot määräyksen johdosta toteutetuista toimituksista Liikenne- ja viestintävirasto Traficomille, joka toimii Suomessa DSA:n mukaisena digitaalisten palvelujen koordinaattorina. Ministeriö tuo tältä osin esiin, ettei esityksen perusteluissa tehdä selkoa siitä, miltä osin määräysten arvioidaan kohdistuvan välityspalvelujen tarjoajille ja miltä osin muun tyyppisten palvelujen tarjoajille. Säännöskohtaisissa perusteluissa mainitut esimerkit niistä tahoista, jotka voivat olla 78 §:ssä tarkoitettuja palveluntarjoajia, ovat kuitenkin pääasiassa välityspalveluja (internetyhteyspalvelut, hosting- eli säilytyspalvelut ja verkkoalustapalvelut).

Muina rahapelilain 78 §:ään kohdistuvina huomioina ministeriö tuo esiin, että pykälän 3 momentin sanamuoto ei näytä vastaavan kohdan säännöskohtaisia perusteluja, sillä momentin mukaan pysyvänkin päätöksen osalta kuulemisesta voidaan poiketa kiireellisyyden perusteella, vaikka säännöskohtaisissa perusteluissa tältä osin todetaan, että kuulemisesta poikkeaminen olisi mahdollista vain väliaikaista määräystä annettaessa. Niin ikään pykälän 5 momentin säännökset valituskiellosta ja asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi kohdistuvat vain pysyvään päätökseen, eivätkä lainkaan pykälän 2 momentin mukaiseen väliaikaiseen päätökseen, jolloin epäselväksi jää, onko väliaikaisesta päätöksestä mahdollista valittaa ja jos on, mihin tuomioistuimeen. Sekä oikeus tulla kuulluksi että oikeus saattaa asia tuomioistuimen käsiteltäväksi ovat perustuslain 21 §:ssä suojatun oikeusturvan takeita. Ministeriön käsityksen mukaan 78 §:n 3 ja 5 momenttia koskevat epäselvyydet olisi asianmukaista selventää.

Esityksen 12. lakiehdotus sähköisen viestinnän palvelulain muuttamisesta kuuluu ministeriön hallinnonalalle. Ministeriö toteaa, että lakiin ehdotetut muutokset ovat teknisluonteisia, eikä ministeriöllä ole niihin huomautettavaa.

Roosa Patrakka
Erityisasiantuntija